

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Lenky Havlíčkové a Mgr. Vojtěcha Salamánka ve věci

žalobce: **F. B.**, narozen X
bytem X
zastoupen JUDr. Petrem Janem Bakešem, advokátem
sídlem U Olší 280, 277 31 Velký Borek

proti

žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství**
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2023, č. j. KUUK/030180/2023/DS/Hac,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru dopravy a silničního hospodářství, ze dne 16. 2. 2023, č. j. KUUK/030180/2023/DS/Hac, a rozhodnutí Městského úřadu Kadaň, odboru dopravy, ze dne 27. 1. 2023, č. j. 4864/2023, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou prostřednictvím svého právního zástupce v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru dopravy a silničního hospodářství, ze dne 16. 2. 2023, č. j. KUUK/030180/2023/DS/Hac,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Kadaň, odboru dopravy, (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 8. 9. 2022, č. j. 40486/2022 (prvostupňové rozhodnutí bylo ve výroku rozhodnutí označeno nesprávně - správně by mělo být „ze dne 27. 1. 2023, č. j. 4864/2023“ – poznámka soudu). Správní orgán I. stupně svým rozhodnutím podle § 118c odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2023, (dále jen „zákon o silničním provozu“) zadržel žalobci řidičský průkaz č. X, vydaný Městským úřadem Kadaň dne 13. 7. 2020, do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku, kterého se měl žalobce dopustit tím, že dne 30. 7. 2022 kolem 15:40 hodin, v obci Klášterec nad Ohří, v ulici Pražská u domu č. p. 119, řídil osobní vozidlo Seat Ibiza, registrační značky X, a přes výzvu podle § 5 odst. 1 písm. f) a písm. g) zákona o silničním provozu se odmítl podrobit orientačnímu vyšetření, zda není ovlivněn alkoholem a zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem.

2. Žalobce se současně v žalobě domáhal toho, aby soud zrušil též rozhodnutí správního orgánu I. stupně a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady soudního řízení.

Žaloba

3. Žalobce namítal, že žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutí, přestože mu muselo být zřejmé, že je nezákonné a řidičský průkaz žalobci nebyl zadržen ze zákonných důvodů. Žalovaný dle žalobce nevyložil, proč v odvolacím řízení žalobce neuspěl a neuvedl, jak vykládal právní předpisy a jaké jej při tom vedly úvahy.
4. Žalovaný trval na tom, že v případě žalobce byly splněny podmínky pro zadržení řidičského průkazu dle § 118b odst. 1 zákona o silničním provozu, neboť žalobce se přes výzvu podle § 5 odst. 1 písm. f) a písm. g) zákona o silničním provozu odmítl podrobit vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn návykovou látkou. Takové tvrzení však dle žalobce neodpovídá realitě. Z potvrzení o zadržení řidičského průkazu vyplývá, že důvodem jeho zadržení bylo nepodrobení se testu na přítomnost omamných a psychotropních látek testem DrugWipe 5 SP a nepodrobení se testu na přítomnost alkoholu v dechu přístrojem Dräger. Žalobce trval na tom, že nepodrobení se orientačnímu testu není důvodem pro zadržení řidičského průkazu dle § 118a odst. 1 písm. a) až h) zákona o silničním provozu. Dle názoru žalobce v potvrzení o zadržení řidičského průkazu nebyla uvedena žádná relevantní skutková tvrzení, která by zakládala naplnění hmotněprávního důvodu pro zadržení řidičského průkazu. Žalovaný se dle žalobce dopustil libovůle, neboť nepřípustně rozšířil množinu důvodů pro zadržení řidičského průkazu o důvody, které zákonodárce s tímto opatřením nespojuje.
5. Žalobce s poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu trval na tom, že v jeho případě nedošlo k odepření vyšetření dle zvláštního právního předpisu ve smyslu § 5 odst. 1 písm. f) a písm. g) zákona o silničním provozu. Žalobce trval na tom, že nebyl vyzván k podrobení se vyšetření podle zvláštního právního předpisu, ale byl vyzván pouze k provedení orientačního vyšetření směřujícího k rychlému ověření podezření na ovlivnění řidiče alkoholem či jinou návykovou látkou, jejíž odmítnutí nenaplnuje žádný z hmotněprávních důvodů pro zadržení řidičského průkazu a nenaplnuje ani znaky skutkové podstaty přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Odmítnutí orientační zkoušky je pouze důvodem pro nařízení provedení lékařského vyšetření podle zvláštního právního předpisu.

Vyjádření žalovaného k podané žalobě

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobce jako řidič motorového vozidla byl policistou po poučení vyzván, aby se podrobil testu na návykové látky přístrojem DrugWipe 5 SP, a to stěrem slin. Žalobce provedení testu odmítl. Následně byl dle žalovaného žalobce vyzván policistou k podrobení se testu na přítomnost alkoholu v dechu kalibrovaným přístrojem Dräger, které žalobce rovněž odmítl. Tím, že se žalobce odmítl podrobit uvedeným testům, jednal dle žalovaného v rozporu s ustanovením § 5 odst. 1 písm. f) a písm. g) zákona o silničním provozu, kde jsou taxativně vymezeny povinnosti řidiče. Žalovaný zdůraznil, že k tomu, aby mohl být zadržen řidičský průkaz, stačí i odmítnutí po zákonné výzvě podrobit se orientačnímu vyšetření a nemusí dojít k výzvě podrobit se vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu. Žalovaný trval na tom, že žalobce v pozici řidiče neměl právo odmítnout vyšetření slin nebo stěru z kůže nebo sliznic. Žalovaný trval na tom, že postupoval v souladu s příslušnými právními předpisy a posoudil všechny potřebné podklady pro vydání napadeného rozhodnutí.
7. Žalovaný trval na tom, že každý řidič se musí na řádnou výzvu policisty orientační dechové zkoušce podrobit. Současně uvedl, že bylo pouze na žalobci, zda se na výzvu policisty orientační zkoušce na zjištění psychotropních látek a orientační dechové zkoušce na přítomnost alkoholu podrobí či nikoliv. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyšší správního soudu ze dne 10. 5. 2016, sp. zn. 2 As 146/2015, dle kterého odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu je povinna podrobit se na výzvu osoba, která odmítla orientační vyšetření.

Posouzení věci soudem

8. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce s tímto postupem výslovně souhlasil a žalovaný do dvou týdnů od doručení výzvy nesdělil svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byl ve výzvě výslovně poučen, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
9. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
10. Pro úplnost soud podotýká, že nepřehlédl, že žalovaný ve výroku žalobou napadeného rozhodnutí označil jako potvrzované prvostupňové rozhodnutí rozhodnutí správního orgánu I. stupně v totožné věci ze dne 8. 9. 2022, č. j. 40486/2022, které však již bylo pravomocně zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 12. 2022, č. j. KUUK/185743/2022/DS/Hac. V záhlaví žalobou napadeného rozhodnutí však bylo již uvedeno správně žalobou napadeným rozhodnutím přezkoumávané rozhodnutí správního orgánu I. stupně, tedy rozhodnutí ze dne 27. 1. 2023, č. j. 4864/2023. Stejně tak i z obsahu odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že žalobou napadeným rozhodnutím bylo přezkoumáváno prvostupňové rozhodnutí ze dne 27. 1. 2023,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

č. j. 4864/2023. Nesprávnost v identifikaci prvostupňového rozhodnutí ve výroku žalobou napadeného rozhodnutí tedy soud vyhodnotil jako vadu, která nebránila přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí.

11. Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu je řidič povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem. Soud podotýká, že z poznámky pod čarou k uvedenému ustanovení plyne, že oním zvláštním právním předpisem je zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, (dále jen „zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek“).
12. Podle § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu je řidič povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem.
13. Podle § 118b odst. 1 zákona o silničním provozu je policista oprávněn z důvodů uvedených v § 118a odst. 1 písm. a) až h) zadržet řidičský průkaz. V § 118a odst. 1 písm. e) zákona o silničním provozu je uveden důvod, že se řidič přes výzvu podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu odmítl podrobit vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem. V § 118a odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu je uveden důvod, že se řidič přes výzvu podle § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu odmítl podrobit vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou.
14. Podle § 2 písm. m) zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek se pro účely tohoto zákona rozumí orientačním vyšetřením dechová zkouška nebo vyšetření slin nebo steru z kůže nebo sliznic, včetně jejich odběru, za účelem zjištění obsahu alkoholu nebo jiné návykové látky v těle.
15. Podle § 2 písm. n) zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek se pro účely tohoto zákona rozumí odborným lékařským vyšetřením cílené klinické vyšetření lékařem, včetně odběru biologického materiálu.
16. Orientační vyšetření a odborné lékařské vyšetření je upraveno v § 20 zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, přičemž podle § 20 odst. 2 platí, že v případě, kdy povinná osoba odmítne orientační vyšetření, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud v takovém případě povinná osoba odmítne i odborné lékařské vyšetření, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.
17. Soud se primárně zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí, ve které žalobce namítal, že žalovaný dostatečně nevyložil právní předpisy a neuvedl, jaké úvahy při výkladu provedl. Ze žalobou napadeného rozhodnutí dle soudu jednoznačně vyplývá, že žalovaný za vyšetření dle zvláštního právního předpisu, na které odkazují ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) a písm. g) zákona o silničním provozu, považuje i orientační dechovou zkoušku na přítomnost alkoholu a orientační test na zjištění přítomnosti omamných a psychotropních látek. Argumentace v tomto směru je v žalobou napadeném rozhodnutí ucelená, konzistentní a odůvodněná. Svůj závěr žalovaný opřel zejména o skutečnost, že v § 2 písm. m) zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek je vymezen i termín orientační vyšetření. Z toho žalovaný dovozoval, že vyšetření

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

podle zvláštního předpisu je tedy i orientační vyšetření ve smyslu § 2 písm. m) zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. V souladu s tímto právním názorem shledal žalovaný skutková zjištění policie, která byla uvedena v potvrzení o zadržení řidičského průkazu, za dostatečná, neboť v předmětném potvrzení o zadržení řidičského průkazu bylo uvedeno: „Při kontrole byl řidič vyzván k podrobení se testu na přítomnost omamných a psychotropních látek testem DrugWipe 5 SP. Tento odmítl. Následně byl vyzván k podrobení se testu na přítomnost alkoholu v dechu kalibrovaným přístrojem Drager a toto také odmítl.“

18. Závěry žalovaného shledal soud dostatečně přezkoumatelné a odůvodněné. Proto tuto námitku shledal jako nedůvodnou. Správností těchto závěrů se pak bude soud zabývat níže.
19. Zásadní námitka žalobce spočívala v tom, že se žalobce nedopustil porušení § 5 odst. 1 písm. g) a f) zákona o silničním provozu, neboť odmítnutí orientační zkoušky nelze považovat za odmítnutí vyšetření dle zvláštního předpisu. Pro posouzení daného případu je tedy nutné vyjasnit otázku, zda z hlediska § 5 odst. 1 písm. g) a písm. f) zákona o silničním provozu a naplnění důvodu pro zadržení řidičského průkazu podle § 118a odst. 1 písm. e) a písm. f) zákona o silničním provozu postačovalo odmítnutí orientační zkoušky, či bylo nezbytné, aby zároveň žalobce odmítl i odborné lékařské vyšetření na přítomnost alkoholu či omamných a psychotropních látek. Soud konstatuje, že účastníky zmiňovaná judikatura ani soudu známá judikatura Nejvyššího správního soudu výslovně neřeší nastolenou otázku. V § 5 odst. 1 písm. f) písm. g) a v § 118a odst. 1 písm. e) a písm. f) zákona o silničním provozu je uváděno odmítnutí vyšetření podle zvláštního právního předpisu, aniž by bylo specifikováno, o jaké konkrétní vyšetření se jedná. Postup při provádění vyšetření (orientačního i odborného lékařského) vyplývá z § 20 zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, přičemž v § 20 odst. 2 tohoto zákona je explicitně uvedeno, že při odmítnutí orientačního vyšetření se provede odborné lékařské vyšetření. Z uvedeného je zřejmé, že pokud žalobce odmítl na výzvu policisty podrobit se orientačnímu vyšetření, byl policista ze zákona povinen vyzvat žalobce, aby se podrobil odbornému lékařskému vyšetření. V praxi může nastat například situace, kdy určitá osoba z určitých důvodů nesouhlasí s provedením orientačního vyšetření (např. formou dechové zkoušky). V takovém případě je však třeba zjistit, zda je uvedená osoba ochotná podrobit se odbornému lékařskému vyšetření. Pokud by totiž osoba sice odmítla dechovou zkoušku, ale byla ochotna absolvovat odborné lékařské vyšetření, tak by dle názoru soudu nebyl důvod k zadržení řidičského průkazu dle § 118a odst. 1 písm. e) či písm. f) zákona o silničním provozu a nebylo by možné hledět na takovou osobu, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky (§ 20 odst. 2 zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek). Soud proto dospěl k závěru, že skutkové zjištění, zda žalobce odmítl odborné lékařské vyšetření, má zásadní význam pro posouzení naplnění zákonného důvodu pro zadržení řidičského průkazu, respektive že až v případě, kdy řidič odmítne se podrobit orientační zkoušce i odbornému lékařskému vyšetření, dojde z jeho strany k porušení § 5 odst. 1 písm. f) či písm. g) zákona o silničním provozu.
20. Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně i žalovaného jednoznačně vyplývá, že tyto orgány považovaly za odmítnutí odborného vyšetření dle zvláštního zákona již odmítnutí orientační zkoušky, aniž by považovaly za nutné se zabývat tím, zda byl žalobce vyzván policií k podrobení se odbornému lékařskému vyšetření na přítomnost alkoholu či jiných návykových látek. Vzhledem k výše uvedenému shledává soud v tomto postupu správních orgánů nezákonnost ve smyslu § 78 odst. 1 s. ř. s.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

21. Soud proto zrušil žalobou napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost. Vzhledem ke skutečnosti, že předmětnou nezákonností trpí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, soud v souladu s § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil i rozhodnutí Městského úřadu Kadaň, odboru dopravy, ze dne 27. 1. 2023, č. j. 4864/2023. Soud zároveň rozhodl dle § 78 odst. 4 o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, kdy žalovaný bude vázán právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
22. V dalším řízení budou povinny správní orgány postavit na jisto, zda žalobce byl po odmítnutí orientačních zkoušek řádně vyzván k absolvování odborného lékařského vyšetření na přítomnost alkoholu či jiných návykových látek a zda žalobce odmítl podrobit se tomuto odbornému lékařskému vyšetření.
23. Ve výroku II. tohoto rozsudku soud rozhodl o nákladech řízení. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě v celkové výši 9 800 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč za žalobu, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby právního zástupce žalobce po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném do 31. 12. 2024, (dále jen „advokátní tarif“)[převzetí a příprava zastoupení – písm. a); podání žaloby – písm. d)] a z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu].

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 26. března 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Mgr. Václav Trajer v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.